

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

22 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, în privința inculpatului

*Dalmasso Jean-Luc, născut la
XXXXX, domiciliat în mun. XXXXX str. XXXXX, nr. XXXXX,
ap. XXXXX, și în XXXXX, or. XXXXX, XXXXX, str. XXXXX,
XXXXX, cetățean al XXXXX și XXXXX, fără antecedentele
penale.*

Termenul de examinare:
instanța de fond: 27.04.2017 - 26.02.2019,
instanța de apel: 03.05.2019 - 30.06.2021,
instanța de recurs: 13.10.2021 - 22.11.2021.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 26.02.2019, procesul penal privind învinuirea lui Dalmasso Jean-Luc, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, a fost încetat, din motiv că, fapta constituie o contravenție, prevăzută de art. 13, 287 alin. (10) Cod contravențional.

Procesul contravențional, în privința lui Dalmasso Jean-Luc, în comiterea contravenției prevăzute de art. 13, 287 alin. (10) Cod contravențional, a fost încetat, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

Corpurile delictive: 36 de monede investiționale, cu masa totală de 225.77 gr., transmise la păstrare în camera de păstrare a corpurilor delictive al Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău în baza ordonanței din 04.04.2017, în conformitate cu art. 106 Cod penal, urmând a fi confiscate în contul statului, după intrarea sentinței în vigoare.

2. Instanța de fond **a constatat** că, Dalmasso Jean-Luc, urmărind scopul trecerii peste frontiera vamală a R. Moldova a obiectelor în proporții deosebit de mari, prin **tăinuirea** de controlul vamal, acționând întru realizarea intențiilor sale infracționale, la

13.03.2017, în jurul orei 11¹⁰, s-a prezentat în zona de control vamal al postului vamal „Aeroport Internațional Chișinău” al biroului vamal „Centru”, direcția „ieșire” din R. Moldova, unde s-a înregistrat în calitate de pasager pe ruta avia „Chișinău-Paris”. În urma controlului fizic al bagajelor personale ale lui Dalmasso Jean-Luc, de către colaboratorii Serviciului Vamal au fost depistate 36 de monede din aur, în cantitate totală de 225,77 gr., valoarea totală a cărora este de 249.712,08 lei, ceea ce reprezentând, proporții deosebit de mari. Astfel, din motive ce nu depind de voința lui Dalmasso Jean-Luc, bunurile care nu au fost declarate organului vamal, au fost depistate și reținute de către colaboratorii Serviciului Vamal.

Acțiunile inculpatului au fost calificate conform semnelor infracțiunilor prevăzute de art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, ca tentativa la infracțiunea de contrabandă, adică **trecerea** peste frontiera vamală a R. Moldova a **obiectelor**, prin **tăinuirea** de control vamal, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut că, inculpatul nu și-a recunoscut vinovăția de comiterea **faptei imputate, vinovăția acestuia este dovedită** prin probele cercetate în cadrul ședinței de judecată.

Astfel, analizând în ședința de judecată ansamblul probator cercetate, în mod coroborat și în interconexiunea lor, **este dovedită integral vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 27, 248, alin. (5) lit. d) Cod penal** - tentativa la infracțiune de contrabandă, adică trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova a obiectelor, prin tăinuirea de controlul vamal, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Urmează a fi respinse afirmațiile apărării precum că monedele au statut de bunuri personale și nu pot fi calificate ca marfă pentru export și nici stabilirea costului lor, or, obiectul material al infracțiunii la art. 248 Cod penal îl reprezintă atât mărfurile cât și alte obiecte, sau valori. Deci, în cazul speței, obiectul material îl reprezintă monedele - ca obiect de valoare.

De asemenea, referitor la alegațiile apărării privind valoarea monedelor investiționale stabilită în baza avizului de expertiză din 02.07.2018 și anume 7816 euro, fiind stabilit costul mediu al monedelor în luna martie 2017, echivalentul a 164.611,94 lei, se constată că valoarea de 249.712,08 lei, a fost stabilit de către organul vamal în temeiul dispozițiilor art. 17¹ al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20.11.1997, ținându-se cont de prețurile de vânzare de pe piața externă a R. Moldova.

Totodată, prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018 au fost operate modificări în dispoziția art. 248 alin. (1) Cod penal, trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova fi bunurilor valoarea cărora depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, se constată că, acțiunile inculpatului Dalmasso Jean-Luc nu întrunesc nici elementele infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (1) Cod penal adică, trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova a bunurilor valoarea cărora depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Prin urmare, se constată comiterea de către inculpat a contravenției prevăzute la art. 13, 287 alin. (10) Cod contravențional, adică, tentativa de trecere **a mărfurilor**, obiectelor **și altor valori** peste frontiera vamală a R. Moldova **eludându-se controlul**

vamal ori tăinuindu-le de el, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune.

3. Avocatul Mihalachi Iurie și inculpatul au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care ultimul să fie achitat.

Apelații au invocat că, instanța de fond trebuia să ia în considerare că în privința lui Dalmasso Jean-Luc nu a fost respectat mecanismul juridic al declarării.

Inculpatului urma să-i fie înmănată, în formă scrisă, declarația DV-6 pentru completare în limba pe care el o cunoaște (franceză), iar dacă din partea lui ar fi existat un refuz de ne completare a declarației, acest refuz trebuia să fie consemnat în scris.

Valoarea stabilită de către organul vamal a bunurilor este eronată, deoarece nu corespunde prețului real, prin încheierea instanței a fost dispusă efectuarea unei expertize numismatice „Muzeul Național de Istorie a Moldovei” în Raportul de expertiză nr. XXXXX din 14.03.2018 de către experți a fost concluzionat că prețul real al monedelor investiționale se stabilește conform cotațiilor aurului la bursă, iar prețul total al celor 36 de monede ridicate de la Jean-Luc Dalmasso în momentul reținerii acestuia la ieșirea de pe teritoriul vamal al R. Moldova constituie 7000 euro (143.113,6 lei).

Dalmasso Jean-Luc nu a avut scopul trecerii prin tănuire a bunurilor peste frontiera vamală. În cadrul audierilor dânsul a explicat că s-a ghidat de practica internațională conform căreia bunurile cu valoare 10.000 euro nu urmează a fi declarate. De aceea, transporta monedele la vedere, în bagajul de mână, fără a le ascunde și fără a le tănuir, din care fapt au și fost ușor depistate de colaboratorii Serviciului Vamal și ceilalți angajați ai organelor de resort.

Faptul că în acțiunile inculpatului nu a existat tănuirea de controlul vamal, deducem și din declarațiile martorului Gojan T., făcute în cadrul ședinței de judecată (f.d. 151). La întrebarea avocatului Mării V. martorul a răspuns că monedele nu au fost tănuite și nu a existat scopul eludării controlului vamal.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, apelul a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Dalmasso Jian-Luc, învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 248 alin. (5) Cod penal, a fost achitat, ***din lipsa faptei infracționale***.

Corpurile delict: 36 monede investiționale, cu masa totală de 225,77 grame transmise spre păstrare în camera de păstrare a corpurilor delict Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, în baza ordonanței din 04.04.2017, au fost restituite proprietarului Dalmasso Jean-Luc.

Instanța de apel a statuat că, ***probele administrate nu demonstrează faptul comiterii de către inculpat a infracțiunii*** prevăzute de art. 27, 248 alin. (5) Cod penal, precum și ***nici comiterea contravenției*** prevăzută de art. 13, 287 alin. (10) Cod Contravențional.

În speță, ***nu s-a dovedit existența faptei*** prevăzute la nici un alineat din art. 248 Cod penal.

Urmare a modificărilor în art. 248 Cod penal, fapta imputată inculpatului nu mai poate fi încadrată juridic în baza art. 248 Cod penal, conform efectului art. 10 Cod penal.

Deci, urmează de apreciat dacă fapta imputată inculpatului întrunește condițiile atragerii la răspunderea contravențională în baza art.13, 287 alin. (1) Cod contravențional.

Astfel, din probele acumulate rezultă că Dalmasso Jean-Luc transporta monedele în bagajul de mână, fără a le ascunde și fără a le tăinui, ghidându-se din spusele ultimului de practica internațională conform căreia bunurile cu valoarea până la 10.000 euro nu urmează a fi declarate.

Or, prin "tăinuire de control vamal" se înțelege neprezentarea pentru controlul vamal a bunurilor care se trec peste frontiera vamală a R. Moldova, pe o cale ce împiedică examinarea și constatarea lor, adică cu folosirea *locurilor special pregătite sau adaptate în acest scop*, iar din circumstanțele cauzei nu rezultă că inculpatul a tăinuit 36 de monede, dar le păstra la el în bagajul de mână, *fără a le ascunde în locuri special pregătite sau adaptate* în scopul de a fi tănuite.

Partea acuzării *nu a demonstrat motivul comiterii faptei prejudiciabile* imputate inculpatului, or dacă ar fi știut inculpatul că urma să declare bunurile, acesta făcea acest lucru, fără a surveni pentru el careva consecințe nefavorabile.

Astfel, *dacă ar exista fapta prejudiciabilă în acțiunile inculpatului, la caz lipsea latura subiectivă*, or inculpatul nu avea vre-un motiv de a trece prin contrabandă bunurile sale.

Potrivit raportului de expertiza numismatică, nr. XXXXX din 14.03.2018, lotul de monede este evaluat la preț total 7000 euro ceea ce constituie 143.113,6 lei. „Monedele franceze” (nr. 1 și nr. 2 din listă), numite „Napoleon” și „Cocoșel” sau „Mariana” și monedele elvețiene, numite „Vreneli” (nr. 3-7), au calitatea de monede investiționale. Conform legislației din diferite țări, monedele destinate colecțiilor reprezintă marfa și de obicei sunt supuse TVA, ca și barele de aur, iar monedele investiționale nu sunt taxate cu TVA, adică monedele investiționale nu sunt marfă.

În cazul din speță, partea acuzării *nu a prezentat probe directe care să dovedească faptul că Dalmasso Jean-Luc, a comis infracțiunea prevăzută* de art. 27, 248 alin. (5) Cod penal sau contravenția prevăzute de art. 13, 287 alin. (1) Cod contravențional.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței, deoarece apelul a fost admis greșit.

Recurenta a invocat că, vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate este demonstrată prin probele administrate în cadrul procesului penal.

Totodată, prima instanță corect a recalificat acțiunile inculpatului în baza art. 13, 287 alin. (10) Cod Contravențional, deoarece inculpatul a comis tentativa de trecere a mărfurilor, obiectelor și altor valori peste frontiera vamală a R. Moldova eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune, urmare a adoptării Legii nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, prin care au fost operate modificări în dispoziția art. 248 alin. (1) Cod penal, precum și ușurării situației inculpatului și aplicând prevederile art. 10 Cod penal.

De asemenea, instanța de fond corect a dispus încetarea procesul contravențional în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut la art. 30 Cod contravențional, or potrivit legii menționate mai sus, în coroborare cu circumstanțele cauzei, a fost constatată expirarea termenului de 1 an de zile de la data comiterii faptei contravenționale.

Lecturând textul deciziei instanței de apel, constatăm că s-a admis o eroare gravă deoarece nu este indicat nici un motiv plauzibil ce ar combate sau care a indica că în

acțiunile inculpatului nu sunt prezente elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 13, 287 alin. (10) lit. d) Cod contravențional, nefiind combătută motivat în acest sens.

Astfel, instanța de apel nu s-a expus, nu a cercetat și nu a apreciat la justa valoare probele administrate de către acuzare, probe care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea contravenției incriminate.

Din contra, analizând probele administrate și cercetate pe caz s-a stabilit cu certitudine că nu sunt prezente careva dubii în probarea învinuirii, motivarea instanței de apel reprezintă doar niște versiuni din oficiu înaintate de către instanță în favoarea inculpatului, care nu au nici un suport probatoriu.

Astfel, la calificarea faptei inculpatului instanța de apel nu a ținut cont de intenția directă a lui Dalmasso Jean-Luc, care a dorit trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova prin nedeclarare a monede de aur indicate în rechizitoriu.

Cele 36 de monede investiționale, cu masa totală de 225,77 gr. transmise spre păstrare în camera de păstrare a corpurilor delictate Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, în baza ordonanței din 04.04.2017 (f.d.42), sunt obiecte utilizate la comiterea contravenției și în conformitate cu prevederile art. 439⁷ Cod contravențional și art. 46 alin. (1), (4) din Constituție urmează a fi trecute în contul statului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. În corespundere cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să

cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. În corespundere cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Potrivit jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

Însă, instanța de fond a omis prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului sentinței contestate (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) în descriptivul sentinței, inițial a descris fapta criminală considerată ca fiind dovedită, prevăzută la art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, că: inculpatul: „*Dalmasso Jean-Luc, urmărind scopul trecerii peste frontiera vamală a R. Moldova a obiectelor în proporții deosebit de mari, prin tănuirea de controlul vamal, acționând întru realizarea intențiilor sale infracționale, la 13.03.2017, în jurul orei 11¹⁰, s-a prezentat în zona de control vamal al postului vamal „Aeroport Internațional Chișinău” al biroului vamal „Centru”, direcția „ieșire” din R. Moldova, unde s-a înregistrat în calitate de pasager pe ruta avia „Chișinău-Paris”. În urma controlului fizic al bagajelor personale ale lui Dalmasso Jean-Luc, de către colaboratorii Serviciului Vamal au fost depistate 36 de monede din aur, în cantitate totală de 225,77 gr., valoarea totală a cărora este de 249.712,08 lei, ceea ce reprezentând, **proporții deosebit de mari**. Astfel, din motive ce nu depind de voința lui Dalmasso Jean-Luc, bunurile care nu au fost declarate organului vamal, au fost depistate și reținute de către colaboratorii Serviciului Vamal”*. Apoi a constatat și vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, reținând că: „*inculpatul nu și-a recunoscut vinovăția de comiterea faptei imputate, vinovăția acestuia este dovedită prin probele cercetate în cadrul ședinței de judecată..., analizând în ședința de judecată ansamblul probator cercetate, în mod coroborat și în interconexiunea lor, este dovedită integral vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 27, 248, alin. (5) lit. d) Cod penal - tentativa la infracțiune de contrabandă, adică trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova a obiectelor, prin tănuirea de controlul vamal, săvârșită în proporții deosebit de mari..., or, obiectul material al infracțiunii la art. 248 Cod penal îl reprezintă atât mărfurile cât și alte obiecte, sau valori”*.

Ulterior, însă, s-a contrazis, statuând că: „*...acțiunile inculpatului nu întrunesc nici elementele infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (1) Cod penal..., prin urmare, se constată comiterea de către inculpat a contravenției prevăzute la art. 13, 287 alin. (10) Cod contravențional, adică, tentativa de trecere a mărfurilor, obiectelor și altor valori peste frontiera vamală a R. Moldova eludându-se controlul vamal ori tănuindu-le de el, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune*”, dar fără a constata și descrie fapta contravențională, considerată ca fiind dovedită.

Totodată, în dispozitiv a dispus, divergent: „*A înceta procesul penal în privința lui Dalmasso Jean-Luc, pornit în baza art. 27, 248 alin. (5) lit. d) din Codul penal, deoarece fapta comisă constituie contravenție prevăzută de art. 13, 287 alin. (10) din Codul contravențional*”;

b) recalificând acțiunile inculpatului pe art. 13, 287 alin. (10) Cod contravențional, ca: „*tentativa de trecere a mărfurilor, obiectelor și altor valori peste frontiera vamală a R. Moldova eludându-se controlul vamal ori tănuindu-le de el, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune*”, a depășit limitele învinuirii formulate, ori, asemenea circumstanțe în fapt și drept ca *trecerea mărfurilor și altor*

valori peste frontiera vamală a R. Moldova eludându-se controlul vamal, nu i-au fost imputate ultimului prin rechizitoriu;

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, cât și în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a admis sau respins probele administrate, în special raportul de expertiza numismatică nr. XXXXX din 14.03.2018.

Pe lângă aceasta, concluziile sumare, neclare și divergente că: „...referitor la alegațiile apărării privind valoarea monedelor investiționale stabilită în baza avizului de expertiză din 02.07.2018 și anume 7816 euro, fiind stabilit costul mediu al monedelor în luna martie 2017, echivalentul a **164.611,94 lei**, se constată că valoarea de **249.712,08 lei**, a fost stabilit de către organul vamal în temeiul dispozițiilor art. 17¹ al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20.11.1997, ținându-se cont de prețurile de vânzare de pe piața externă a R. Moldova..., totodată, prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018 au fost operate modificări în dispoziția art. 248 alin. (1) Cod penal, trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova fi bunurilor valoarea cărora depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite griji Hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei..., acțiunile inculpatului nu întrunesc nici elementele infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (1) Cod penal adică, trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova a bunurilor valoarea cărora depășește **100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei**”, nu corespund exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale, nefiind clar și care evaluare a monedelor, de **164.611,94 lei** sau **249.712,08 lei** a fost raportată la 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, în situația în care potrivit raportului de expertiza numismatică, nr. XXXXX din 14.03.2018, lotul de monede este evaluat la preț total 7000 euro ceia ce constituie **143.113,6 lei**.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 394 alin. (3) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului,

precum și motivele adoptării soluției date. Conform art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența cărora ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, recursul împotriva hotărârilor judecătorești în cauzele penale pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6/1 alin. (1/1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. Încheierea motivată privind schimbarea membrilor completului se anexează la materialele dosarului.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, enunțate mai sus, și, repetându-le întocmai;

b) a constatat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic reciproc și produc efecte juridice diferite, cum ar fi că: „...**probele administrate nu demonstrează faptul comiterii de către inculpat a infracțiunii** prevăzute de art. 27, 248 alin. (5) Cod penal, precum și **nici comiterea contravenției** prevăzută de art. 13, 287 alin. (10) Cod Contravențional..., în speță, **nu s-a dovedit existența faptei** prevăzute la nici un alineat din art. 248 Cod penal..., **partea acuzării nu a demonstrat motivul comiterii faptei prejudiciabile** imputate inculpatului..., **dacă ar exista fapta prejudiciabilă în acțiunile inculpatului, la caz lipsa latura subiectivă, or inculpatul nu avea vre-un motiv de a trece prin contrabandă bunurile sale...**, **partea acuzării nu a prezentat probe directe care să dovedească faptul că Dalmasso Jean-Luc, a comis infracțiunea** prevăzută de art. 27, 248 alin. (5) Cod penal sau **contravenția** prevăzute de art. 13, 287 alin. (1) Cod contravențional...”.

Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpatul este achitat: „pe art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal **din lipsa faptei infracționale**”;

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete și esențiale, de fapt și de drept, neindicând clar și argumentat motivele pentru care a respins probele acuzației.

Pe lângă aceasta, concluziile sumare, neclare și divergente că: „...urmare a modificărilor în art. 248 Cod penal, fapta imputată inculpatului nu mai poate fi încadrată juridic în baza art. 248 Cod penal, conform efectului art. 10 Cod penal..., deci, urmează de apreciat dacă fapta imputată inculpatului întrunește condițiile atragerii la răspunderea contravențională în baza art. 13, 287 alin. (1) Cod contravențional..., or, prin „tănuire de control vamal” se înțelege neprezentarea pentru controlul vamal a bunurilor folosirea **locurilor special pregătite sau adaptate în acest scop**, iar din circumstanțele cauzei nu rezultă că inculpatul a tănuit 36 de monede, **fără a le ascunde în locuri special pregătite sau adaptate în scopul de a fi tănuite...**”, nu corespund exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală;

d) nu a rejudecat cauza în limita și în raport cu circumstanțele concrete de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, or asemenea circumstanțe în fapt și în drept ca: „prin „tănuire de control vamal” se înțelege neprezentarea pentru controlul vamal a bunurilor folosirea **locurilor special pregătite sau adaptate în acest scop**, iar din circumstanțele cauzei nu rezultă că inculpatul a tănuit 36 de monede, **fără a le ascunde în locuri special pregătite sau adaptate în scopul de a fi tănuite...**” nu au fost incriminate inculpatului.

Mai mult, această concluzie contravine jurisprudenței naționale, potrivit căreia **tănuire** de controlul vamal constituie *neprezentarea pentru control vamal a bunurilor ce se trec peste frontiera vamală a Republicii Moldova pe o cale ce împiedică examinarea și constatarea lor, precum și trecerea cu folosirea ascunzișurilor, adică a locurilor ascunse ale corpului, hainelor, obiectelor personale etc. (inclusiv a celor special fabricate); trecerea obiectelor cu mijloace reutilate sau acomodate drept ascunziș sau prin atribuirea unor bunuri a formei altor bunuri*” (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 24.12.2010, nr.5 - Privind practica judiciară în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale*);

e) potrivit proceselor - verbale ale ședinței judiciare, a început judecarea cauzei completul format din judecătorii I. Iordan, S. Furdui și L. Ursu, a continuat completul - I. Iordan, S. Vrabii și A. Spoială, apoi completul - S. Vrabii, E. Cojocari și A. Spoială, după - S. Cegan, S. Teleucă și A. Spoială, ulterior - S. Cegan, D. Băbălău și A. Spoială, dar au finisat și pronunțat decizia contestată judecătorii O. Robu, I. Mînescu și M. Juganari (*f.d. 46, 54, 61, 69, 74, 83a, 87-91, vol. II*).

Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței, motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorilor S. Furdui, I. Iordan, E. Cojocari, S. Teleucă, S. Cegan, D. Băbălu și A. Spoială.

Ori, potrivit stipulărilor din art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în niciun mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CoEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, în privința inculpatului Dalmaso Jean-Luc, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 22 decembrie 2021.

Președinte
Judecători

Nadejda Toma
Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun
Victor Boico